

FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

Número 194

Any XVI OCTUBRE, 2002

IMATGES DE LES FESTES DE LA MARE DE DÉU

I DE LA FIRA

Sumari

Editorial i sumari	2
Paraula de Poesia ha arribat a la cinquena edició	3
Imatges de les festes	4
Imatges de la fira	8
Quintos del 40	9
Les meves imatges d'aquest estiu	10
El futur del transport públic a Mallorca ..	11
Trobada a Sineu amb el Conseller de Transports ..	11
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps.	15
Trobada a Algaida amb el Conseller de Turisme ..	15
Què ens ha arribat a la biblioteca?	16
Dues maneres diferents de valorar la vida ..	17
Adaia Nova.	18
Llops embaucadors.	18
Terra i neu al soufflé	18
Poemes de Miquel Rosselló	19
La Terra i els seu fruits	20
Estiu Ciclista 2002	22
Final Torneig de Futbol 2002	22
Carreres Ciclistes Mare de Déu	23
Excursió als Tossals Verds	24
Sopar Benèfic de l'AECC	24

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol

Josep Ferriol

Joan Gelabert

Amb el suport de

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

EDITORIAL

De sempre el mes de setembre ha estat una fita important en el transcórrer de l'any al nostre poble. Les festes de la Mare de Déu, la Mare de Déu dels Missatges (ara els al·lots no saben que són els missatges), marcava l'inici de l'any agrícola, el motor de l'economia del poble en temps passats.

Avui moltes coses, massa coses, han canviat. L'economia va per altres camins i l'agricultura, llevat de comptades famílies, és just un complement de l'economia familiar (o just és un passatemps o entreteniment de cap de setmana). Però el setembre té per a nosaltres un valor especial amb les festes de la Mare de Déu, que si bé no es celebren com abans, sí que han guanyat amb participació i il·lusió. S'ha superat una etapa que durà molts d'anys en els quals semblava que aquestes es feien per obligació per part dels organitzadors i donava lloc a insatisfaccions i protestes. Però ara es respira un aire d'alegria i complicitat entre els mariers de la qual cosa ens sentim molt satisfets de compartir. Sembla que el poble ha recuperat pel seu gaudi les festes sortint al carrer, cantant, ballant, pintant, xerrant, imitant els altres, posant banderes, sempre dins una bulla sana, incorporant-les al seu tarannà.

I què podem dir de la Fira que clou per desena vegada el mes? Sembla un apèndix especial de les festes, com si aquestes no volguessin acabar i cerquin perpetuar-se.

Però el cicle anual continua, els dies es fan més curts, les nits més llargues, fa més fresca i el record de les festes i la fira d'enguany, de les quals en teniu en aquesta revista un extens reportatge gràfic, passaran a formar part de la nostra història amb excel·lent nota.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Joan Gelabert Mas
Joan Gual Bergas
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Antoni Gelabert Mas, Miquel Rosselló i Quetglas, Lluç Matas, Miquel Oliver Roig, Francesca Maria Mas i Francesca Mas Ximenis

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

correu electrònic:
fentcarrerany@premsaforana.com

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany
no es fa responsable de les
opinions dels qui hi escriuen

Paraula de Poesia ha arribat a la cinquena edició

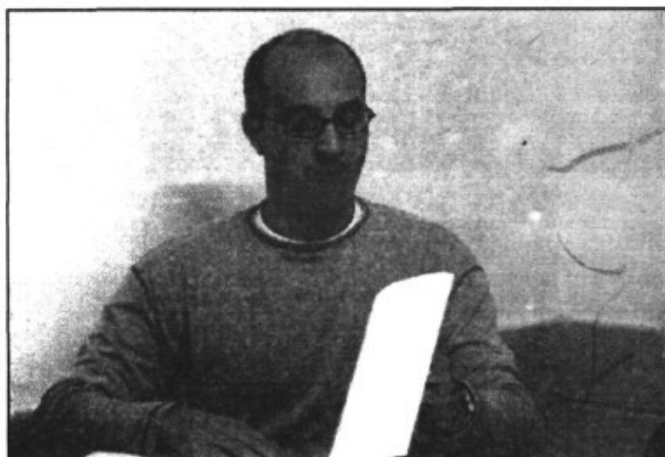
El passat divendres dia 27 de setembre, a les deu de la nit a Ca ses Monges (la serena que queia va aconsellar que cercàssim la protecció de l'interior de l'edifici, en lloc de fer-ho al pati) es va celebrar la cinquena edició de Paraula de Poesia.

Aquesta iniciativa de Fent Carrerany, ha tengut la virtut de fer possible que la paraula de molts de poetes i poetesses illencs hagi arribat als nostres veïnats i veïnades de la manera més natural i directa possible. La veu d'una vintena de creadors poètics, entre ells dos mariers, ha passat per Ca'n Gaspar, pel local de la 3a Edat i ara per Ca ses Monges. Acompanyats de música, algunes vegades i d'altres amb l'únic suport de la seva paraula, la poesia ha tengut un lloc dins de les activitats culturals programades per la nostra associació. I si a això hi afegim la publicació dels llibrets dels poemes recitats, amb el suport de diversos il·lustradors que ens han volgut donar

suport amb els seus dibuixos, al final haurem de convenir que els resultats són millors del que en principi pensàvem.

Enguany el torn va ser per a tres poetes, per a tres veus poètiques ben diferents, tres generacions que

demostren la quantitat i la qualitat dels nostres autors i autores.

El primer que ens oferí els seus poemes va ser el més veterà dels tres. El manacorí Bernat Nadal, tot sensibilitat, recità poemes de diferents llibres amb la cadència i el to tan pausat que sempre utilitza. Després va ser el torn de la poetessa Catalina M. Sala, que ens oferí un repertori encara inèdit d'un poemari no acabat i que suposa un trencament amb el que havia fet fins ara i finalment el

tercer va ser el pollencí Antoni Xumet, el qual a més de recitar poemes seus llegí alguns poemes d'autors que ell considera com a referències poètiques de primera mà. El llibret amb els poemes de la cinquena edició tenien enguany l'aportació artística del pintor Joan Carbonell "Mariando", el qual cedí unes il·lustracions que enriqueixen encara més els textos poètics presentats.

La sala de Ca ses Monges s'omplí de gent que seguí el recital amb interès i que recollí el seu exemplar de l'edició d'enguany.

Al final els assistents pogueren gaudir d'una bona sessió de pa i embotits mariers, acompanyats d'un bon vinet, que completaren prosaïcament la vetlada.

IMATGES DE LES FESTES

Durant les festes Antònia Torelló tengué exposades les seves pintures a Sa Capella Fonda.

El Quintet de Vent Pablo Solozábal, que participava al Festival de Música del Pla, donà un concert a l'Església de Maria.

La plaça de Dalt estava plena de gom a gom durant les dues representacions teatrals que es feren.

Els actors de Verdet Teatre en un moment de la seva actuació

Molta animació a les carreres a peu.

A les carreres hi hagué representació de totes les edats

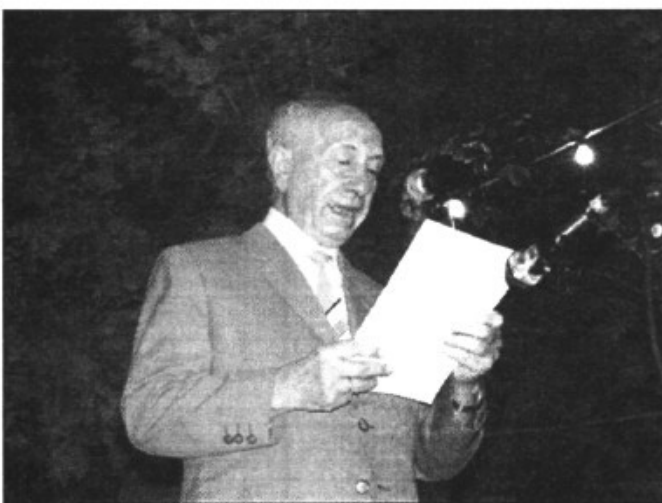
La Tercera Edat durant el refresc concedit per Sa Nostra

El "cantante", un home orquestra que agrada molt als membres de la tercera edat.

La festa de la Tercera Edat acabà amb un animat ball.

Onofre Arbona, llegí el pregó de les festes.

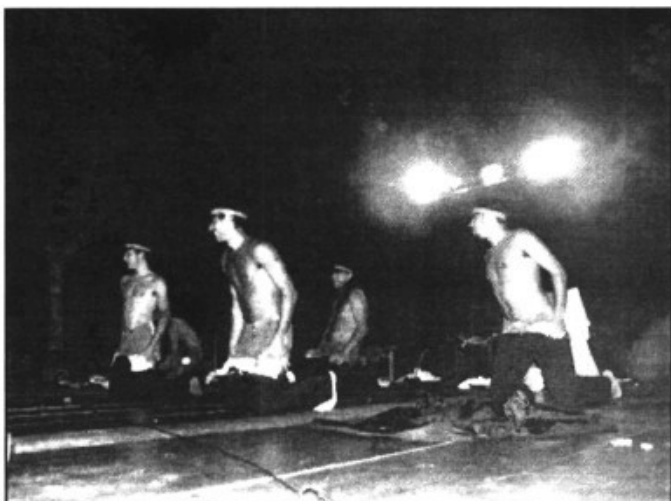

Música Nostra i els balladors ens feren passar una vetlada ben animada

Al sopar popular ens acompanyaren el president del Govern Balear, Francesc Antich, i el vicepresident, Pere Sampol.

El Playbak de Full Monty resultà molt simpàtic

Participants al PlayBak i públic sobre l'escenari.

Dues imatges del PlayBak infantil

Els dimonis de Sa Pobla i Santa Margalida ens dugueren foc i alegria

Xeremiers al Sopar Popular.

Els músics del conjunt instrumental Blat des Pla, s'estrenaren a la plaça

Els gegant dels Reis de Mallorca, Jaume II, Sanç i Jaume III també assistiren les festes.

Els músics, Joc de Ministrils acompanyaren als Reis de Mallorca.

Jocs infantils a la plaça des Pou.

IMATGES DE LA FIRA

Toni Fresneda exposà les seves obres a Sa Capella Fonda, durant Sa Fira.

Els escaquistes ompliren la plaça el dissabte de la Fira.

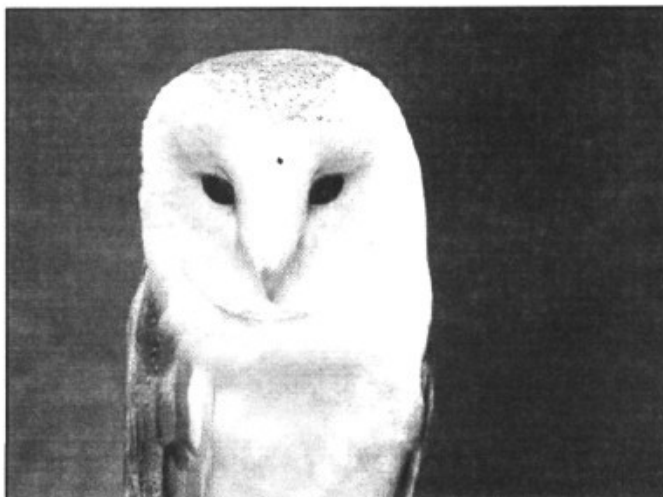
A Ca Ses Monges es pogué contemplar l'exposició "Un recorregut pel Marroc"

Al local de la Tercera Edat hi hagué una excel·lent exposició de Brodats

Els xeremiers acompanyant les autoritats pels carrers de la Fira

Una òliba a l'exposició de la Fundació Natura Parc

Dona Joana Santandreu ens ha fet arribar aquest poema i aquesta fotografia feta l'any 1985. El poema és fet pel nostre col·laborador Miquel Oliver Roig, finat sobtadament el passat mes d'agost. Ens demana que ho publiquem a manera d'homenatge.

QUINTOS DEL 40

Era l'any vuitanta-cinc
(45 anys d'espera)
quan en Joan Ferragut
el nostre amic apotecari,
tot carregat dil·lusió,
aconseguí ajuntar aquest grup
del "reemplaç" del quaranta:
la quinta del "biberó".

I tots plegats i amb germanor
passàrem una diada
que mai no serà oblidada
tal fou el seu esplendor.

I no en faltà cap ni un,
ja mai ho repetirem,
fou un fet meravellós
que sempre recordarem.

Fin i tot en Ferriol,
el company Joan "juansito",
de la llunyana Argentina
havia arribat, i al "grito"
acudí a fer redol.

I també en Joan de
Roqueta
que mora per les Galícies,
i en Sebastià "des carter"
que vivia per "los madriles".
Aquí es trobaren tots dos
per així acompanyar-nos
aquell dia a la volteta.

I anàrem a Manacor
i visitàrem les coves,
"algo" tan meravellós
semblant a un Cel Gloriós
que la Terra sap guardar
retenir i conservar
dintre el seu interior.

I quan tornàrem a Maria
després d'un bon dinar,
a l'hora de despedir-nos
tots a una acordàrem
que, a no ser per força major,
cada any, fins que Déu volgués,
ens hem de tornar ajuntar.

I no pensàvem si... demà
algú de nosaltres serà
cridat, i no hi podrà estar,
present a l'acord pactat.

Miquel Oliver i Roig

Les meves imatges d'aquest estiu

Sense cap dubte el transcórrer dels dies fa que a un li quedin imatges que podríem dir que defineixen el que ha estat aquell instant del dia; a l'estiu, temps en què disposam de moltes hores per a la contemplació, la meditació, la lectura, l'observació o sia, per no fer res, és el millor moment per fixar-nos en coses que molt probablement el dia de cada dia no ens hi fixariem.

Dir que a l'estiu les imatges de Maria són de passar calor i de molta sequera al camp és no dir res de nou, però aquest estiu passat, tot ha estat al revés de molts anys abans, o com diu la gent que feia molts d'anys que no es veia, o fins i tot n'hi ha que diuen que mai s'havia vist, bé aquí la paraula mai vol dir des que un en té memòria.

Cinc són les imatges que m'han quedat fixades d'aquest estiu a Maria. I a més són imatges que s'han repetit moltes vegades, no són imatges instantànies, sinó constants, repetitives, i per això són més punyents dins la retina. No les diré ni per ordre de preferència ni d'importància ni d'intensitat, sinó així com surten.

La primera imatge és la d'una Mallorca verda. El camp contràriament a com sempre l'he conegut pel mes d'agost, en lloc d'haver-hi rostoll ben sec, i pols i fulles seques, era verd, amb una herba a redols ben alta i els brullols per tot arreu, fins i tot dins els sementers encara no segats. La verdor neta, tendra i generalitzada és una de les meves imatges d'aquest estiu. Fins i tot els camps on havien segat moltes vegades les garbes verdejaven perquè havien germinat els gran de cereals dins la mateixa gavella. Donava la sensació d'que es tractava de gavelles d'alfals.

La segona imatge és la de masses de núvols molt blanques que es tornaven negres, dins un cel molt clar i net, un horitzó ben transparent i unes masses nuvolades d'una blancor que a vegades feien mal als ulls, i que apareixien per tot arreu, des de llevant fins a ponent i a qualsevol hora del dia. L'atmosfera era neta, molt distinta de la que sempre hi sol haver a l'estiu, on la calitja fa veure les

llunyanies una mica entelades. Aquest estiu passat, no.

La tercera imatge són els caragols. Aquest estiu qui no n'ha trobat és perquè no ha anat a cercar-ne. N'hi havia per tot arreu, de nit i de dia, de matinada i d'horabaixa. I no tan sols per les parets i les soques dels arbres, sinó pasturant pels rostolls i els brullols, que quan anaves caminant pel camp els matins de cacera, anaves sentint el traqueteig d'esclafar-los sense voler i no podent obviar-ho ja que n'hi havia a cada passa que donaves. Tothom ha menjat caragols, quasi podríem dir que totes les famílies han fet una caragolada, uns amb conill, d'altres tot sols.

La quarta imatge és la dels carrers plens d'aigua. Quasi bé cada dia, pel nostre carrer, baixava una gran quantitat d'aigua, que netejava l'asfalt i pujava sobre les voravies i també s'emportava la pols i les fulles i els papers. Uns grans aiguats que fins i tot han fet aparèixer goteres a moltes cases. A ca nostra en vàrem tenir dues i a una d'elles hi vàrem recollir mes de mig poal d'aigua de pluja, i que es va repetir un altre dia, i fins ara pus més. Carrers plens d'aigua i alguna portassa plena de fang i alguns soterranis on hi nedaven les coses emmagatzemades. El saber popular deia que sempre entre les dues marededus solia fer una barrumbada, però enguany els sants de cada dia també hi han pres part.

I la cinquena imatge és la de poals i paners i senalles plens de blaves, dures, veres, cogomes, rossinyols, peus de rata i fins i tot ja al final de l'estiu alguns esclata-sangs. Quan d'anys feia que no veiem blaves a l'agost? Fins i tot quasi no en veien ni pel setembre ni octubre.

Per tant des de cinc caires d'observació del dia a dia, aquest estiu podríem dir que ha ofert unes imatges poc freqüents i faran que un el recordi com un temps distint dels altres i que acumuli anècdotes per quan vinguin els nets i poder contar històries vora la foganya.

Antoni Gelabert Mas
Setembre -02

**IMMOBILIÀRIC
LLUC MATAS**

*"Venga a descubrir un paraíso"
kommen sie, linden sie ihr paradus*

Plaça des Pou, 17
07519 Maria de la Salut (Mallorca)

Tel. 971 52 50 70
Fax 971 52 57 73
Mòbil 679 90 57 94

BAR RESTAURANT

**"SES
TARRAGONES"**

**Pa amb oli
i
Carn torrada**

Carret. Petra - Sta. Margalida Km. 4.6500 Tel.: 971 52 53 16

El futur del transport públic a Mallorca

Per Francesc Quetglas, conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports

La garantia del dret a la mobilitat individual, la millora de la qualitat de vida, i una major accessibilitat en tot el territori vertebraran el Pla Director Sectorial de Transports de les Illes Balears, dissenyat per la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, amb l'objectiu que la quota d'ús del transport públic passi del 5 per cent actual al 25 per cent d'aquí a l'any 2006.

El Pla de Transports s'ha planificat per situar molt alt el llistó de la qualitat, de forma que el cercle viciós que alimenta el poc ús del transport públic es transformi en un cercle virtuós. Es tracta d'aconseguir que el territori Mallorca s'articuli entorn d'una xarxa de transport socialment i econòmicament eficaç, dins d'un model de sostenibilitat ambiental i social.

És insostenible que a una illa de 3.600 quilòmetres quadrats i amb 700.000 habitants el 95 per cent dels trasllats es facin amb transport privat. Per aquest motiu, la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports ha posat les bases d'una xarxa de transport públic que actuï com a element integrador i com a palanca d'una més gran igualtat d'oportunitats per a tots. Amb la seva implantació, els ciutadans tindran l'incentiu de gaudir dels avantatges d'un transport públic modern, ràpid, còmode,

econòmic i més respectuós amb l'entorn.

A Mallorca, les primeres actuacions del Pla de Transports seran la reorganització de les línies i de les concessions, la implantació del transport a la demanda, l'establiment de noves connexions més eficients entre l'autobús i el tren, i la implantació d'una imatge unificada entorn a la marca TIB, Transport de les Illes Balears, referida als colors groc i vermell dels autobusos del servei discrecional.

L'articulació d'una alternativa vàlida al vehicle privat és una palanca per fer més sòlid el camí que el Govern proposa per a un model de desenvolupament més sostenible.

El Pla de Transports és un element d'aquesta política. Respon a una opció per l'estalvi energètic i pel respecte al territori. Combina la promoció d'un model més sostenible amb una proposta de millora de la qualitat de vida per als ciutadans. El Pla té un paper fonamental a jugar en el reequilibri del territori, en tant que forma part d'un ventall de proposicions coordinades que, més enllà del transport públic estricte, comprenen accions en el terreny de l'habitatge, el disseny respectuós de les infraestructures, la qualitat en l'edificació pública, la rehabilitació del patrimoni i en el camp més ampli de l'ordenació del territori.

TROBADA DEL CONSELLER FRANCESC QUETGLAS, AMB LA PREMSA FORANA A SINEU

El passat dia 2 de setembre, al restaurant Sa Penya de Sineu, el Conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports del Govern Balear, Francesc Quetglas, va reunir tots els medis de comunicació de la part forana per presentar el Pla Director de les Illes Balears.

L'objectiu és aconseguir que l'ús del transport públic passi de la quota actual del 5% a un 25 % d'aquí a quatre anys. Aquest pla està dotat amb 32 milions d'euros (5.396.064.366 pessetes). Es va parlar del transport per carretera, per ferrocarril, aeri i marítim Interinsular i la coordinació i integració internacional.

Pel que fa al nostre poble, es substituirà l'actual línia d'autobús que uneix Inca i Manacor per un servei llançadora que unirà Ariany-Maria-Estació de Sineu-Lloret-Pina-Algaida. Segons ens

digué el conseller hi haurà, en principi, tants de serveis com vegades passi el tren per Sineu. Encara que això serà regulat segons els usuaris.

BULLIT DE NOTÍCIES

EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES

Com cada any, la Mancomunitat del Pla de Mallorca organitza diferents cursos per a persones adultes. Aquests agafen un ample ventall que van des dels ensenyaments reglats a Informàtica, Idiomes, Tallers i molts altres cursos. Si estau interessats i en voleu més informació podeu telefonar a la Mancomunitat des Pla al telèfon 971830441 o a l'Ajuntament en hores d'oficina.

SON ROIG OBRE LES SEVES PORTES

Segons ens comunicà el propietari de la possessió de Son Roig, el proper dia 12 d'octubre, dia de la festa de la Mare de Déu del Pilar, farà un dia de portes obertes i de festa perquè els veïns del poble puguin conèixer les obres de reforma de les cases i dels seus envoltants per adaptar-la a la seva nova funció hotelera. Li desitjam molt bona sort i que es repensi el nom de Casa Girasol, perquè el seu propi és el de Son Roig, com ha estat sempre.

Les cases de Son Roig, cap a l'any 1950

RENOVACIÓ DE LA JUNTA DIRECTIVA DE L'AMPA

El passat dia 26 de setembre l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes del CP Antoni Monjo celebrà la seva Assemblea Anual i, entre altres coses, renovà la seva Junta Directiva. Entraren a formar part d'aquesta per substituir els membres que acabaven, les següents persones: Antònia Bibiloni Carbonell, Margalida Llabrés Llabrés, Catalina Castelló Mas, Esteve Ribas Mas i Miquel Julià Pont. En properes reunions es repartiran els càrrecs vacants.

UN LLIBRE SOBRE TERCETI

El Club d'escacs de Maria ha publicat un llibret en què es recullen tot un seguit d'articles sobre aquest joc de cartes que un bon grapat de joves del poble s'han encaparrotat a no deixar morir. Aquest opuscle editat amb el suport de l'Ajuntament de Maria i del Departament de Cultura del Consell de Mallorca ha estat escrit per Sebastià

El club d'Escacs organitzà enguany la 1ª Diada de Terceti

Darder, Gabriel Bergas, Enric Pozo i Damià Quetglas. Ja l'any passat feren una trobada a Ca's metge Monjo que reuní un centenar de jugadors d'aquest joc. Enguany, dins dels actes al voltant de la Fira de Maria, es va celebrar una Diada que volia guardonar la parella guanyadora d'un primer Campionat del Món. Aprofitant el dia tan bo que feia, aquest campionat es féu a la Plaça i s'acabà al local de la 3ª Edat. A la taula que presidia els premis per als jugadors hi destacava una escultura de l'artesà ferrer Damià Quetglas a partir del dibuix del pintor Alaminos, dedicat a aquest joc.

HA SORTIT UN ALTRE BIM

Dies abans de la fira sortí el carrer el Butlletí d'Informació Municipal en el qual es fa un repàs a les festes d'enguany, s'informa de les obres a dur a terme durant l'any 2002 i l'any 2003, de les activitats dutes a terme durant l'Estiu a Maria, les millors fetes al Poliesportiu Municipal, la Normativa sobre Voravies i Tancament de Solars, Empadronament de gent estrangera, subvencions a les Associacions, ... entre moltes altres informacions. Si no l'heu rebut a ca vostra, podeu passar per l'Ajuntament per recollir-ne un exemplar.

MENJADOR ESCOLAR

Al moment de tancar aquest número s'estan fent gestions per tal que l'empresa Eurest que obtingué per concurs el menjador escolar de Sineu, també faci aquest servei al nostre poble. A Maria no es presentà cap empresa. Ara s'està a l'espera de tenir el mobiliari adequat per a posar-lo en marxa. En estar tot llest, a la major brevetat possible, s'avisarà els interessats per començar.

BULLIT DE NOTÍCIES

EL CAMÍ CREUER APEDAÇAT

El camí Creuer que uneix les carreteres de Sineu i Santa Margalida sense passar per dins el poble ha estat apedaçat. Dies abans de la fira es procedí a tapar els clots amb aglomerat, cosa que facilita el trànsit. És un millora momentània mentre esperam que es faci l'enllaç definitiu que ja fa tants anys que espera.

UNA ROTONDA A SINEU

Ens hem assabentat que el Consell ha iniciat els tràmits d'expropiació dels terrenys per a construir una rotonda a l'entrada de Sineu, entre les carreteres Maria-Sineu i Manacor-Inca. Ens alegrem molt d'aquesta necessària iniciativa ja que les dificultats dels mariers per incorporar-nos a la carretera cap a Inca o per entrar a Sineu eren moltes i a més ja havia provocat molts d'accidents

UN CENTRE TELEFÒNIC A MARIA

Aquest passat estiu s'ha obert al carrer Costa i

LA CONGRAGACIÓ DE SA POBLA OBRE LES SEVES PORTES ALS LLEGS

A Sa Pobla, on abans hi havia el convent, ara s'hi fan activitats culturals de tot tipus. De la programació d'aquest mes podem destacar dos cicles de cinema, un dedicat al director Eric Rohmer (els dies 3, 10, 17, i 31 a les 9,30 h) i l'altre al Cinema de l'Orient Mitjà (els dies 24, 25 i 26, a les 18,45 i a les 20,45 h). També s'hi fan activitats a la Biblioteca, un concert de Maika Makovski Band (dia 18, a les 22 h) i una obra de teatre Ostres, Ostres, ... Ostres!!! d'Estudi Zero (dia 27 a les 19 hores)

**Locutori telefònic del
carrer Costa i Llobera**

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

L'amo en Simó Frau Ferriol morí el passat dia 4 de setembre a l'edat de 85 anys. Vivia al carrer Femenies, número 24

L'amo en Salvador Ferriol Sureda morí el passat dia 9 de setembre a l'edat de 75 anys. Vivia al carrer Costa i Llobera, número 19

Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

En Josep Torelló Riera vea néixer el passat dia 14 de setembre. Els seus pares són en Joan Torelló i na Francisca Riera.

En Joan Julià Ferriol va néixer el passat dia 17 de setembre. És fill de Miquel Julià i Francisca Ferriol.

Na Somilla Hadachi va néixer el passat dia 27 de setembre. És filla d'El Mokhtar Hadachi i Fatiha Hmidach.

Enhorabona als seus pares i demés família.

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX)	971525194
BIBLIOTECA		971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)		971525594
APOTECARIA		971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)		971525083
ESCOLA DE BAIX		971525252
LOCAL TERCERA EDAT		971525564
PARRÒQUIA		971525033
GESA INCA: AVARIES		971880077
BOMBERS		085
HOSPITAL MANACOR Informació		971847000
	Urgències	971847060
	Cita Prèvia	971847100
AMBULATORI D'INCA		971502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA		061
SON DURETA (Centraleta)		971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)		971502850
AMBULÀNCIES		971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)		971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)		971505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dilluns i dimecres: de 16 a 18 hores.

Dimarts, dijous i divendres: de 16 a 19 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 8 i 15 hores. (15 h. Dissabtes no, Festius sí)

Sortides Palma: 13 (dissabtes, 14 h) i 19 hores. (Festius, 19,15 hores)

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:

(De dilluns a divendres)

Sortides Maria: 7'55, 10'30 i 14'45 hores

Sortides Manacor: 11'05, 13'35 i 18 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:

Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al **855043**

- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520292**

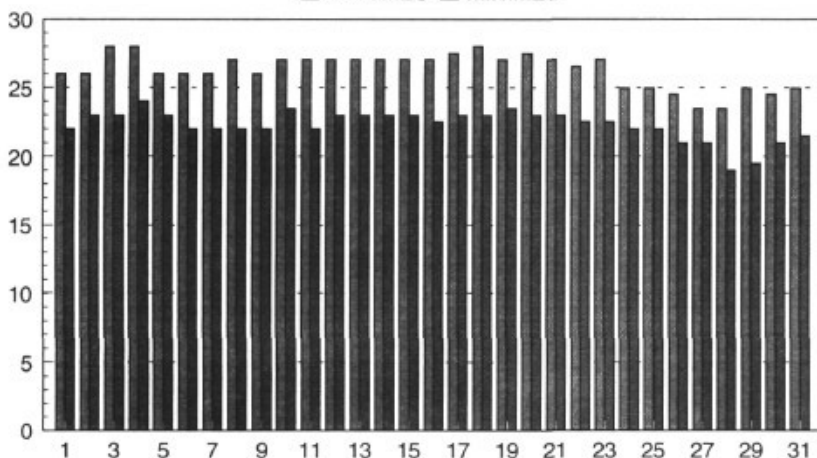
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al **236624**

El temps

MES D'AGOST

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA

Dia 9 35

Dia 24 45

Dia 27 15

TOTAL: 95 LITRES

Temperatura Màxima

28° C (Dies 3 i 4)

Temperatura Mínima

21° C (Dies 26, 27 i 30)

Temperatura Mitjana

24,3° C

Mitjana Màximes

26,3° C

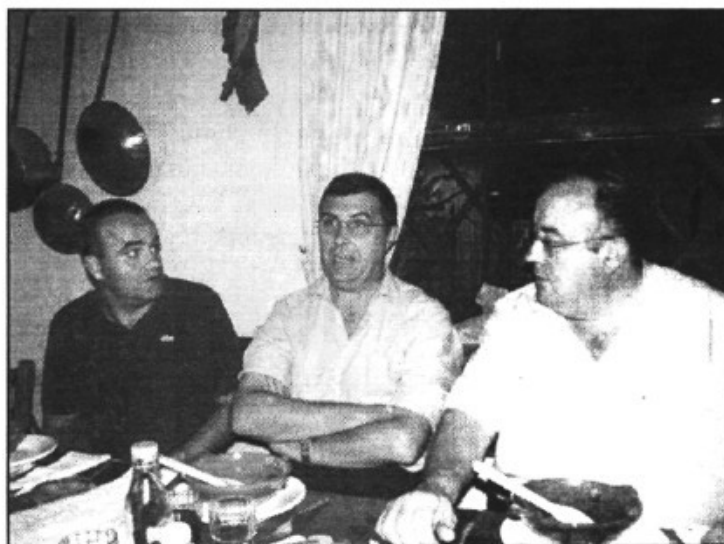
Mitjana Mínimes

22,3° C

EL CONSELLER DE TURISME CELESTÍ ALOMAR SOPÀ AMB LA PREMSA FORANA A ALGAIDA

El Conseller de Turisme del Govern Balear, Celestí Alomar, reuní per tercer any consecutiu a la premsa forana, aquest any a Cal Dimoni d'Algaida. La trobada començà amb la projecció d'un vídeo promocional de les Illes Balears que fa poc es mostrà a Berlín.

Alomar encoratjà els mitjans de comunicació de la part forana a seguir amb la seva tasca tan important. Va parlar també de l'ecotaxa i va dir que "hi haurà un abans i un després de l'ecotaxa".

D'esquerra a dreta, Miquel Company, president de IAPFM, Celestí Alomar, Conseller de Turisme i el batle d'Algaida

C/ Major, 113 - Tel./Fax 971 525 035 - Mòbils 679 091 509 - 615 060 932 - 07519 MARIA DE LA SALUT (Mallorca)

**CONSTRUCCIONS DE PISCINES I ALJUBS AMB
SISTEMES DE PROJECCIÓ DE FORMIGONS GUNITATS**

Piscines d'es Plà
MARIA DE LA SALUT

QUÈ ENS HA ARRIBAT A LA BIBLIOTECA?

No miris enrere. CASTILLO, David. Ed. Proa, 2002. Premi Sant Jordi 2001.

El premi Sant Jordi 2001. David Castillo recupera el personatge de Dani Cajal, protagonista de la seva primera novel·la, *El cel de l'infern*, però el situa vint anys després: Cajal, abans un jove militant llibertari, ara es guanya la vida fent de periodista i escriptor. La misteriosa mort d'un antic company d'aventures l'empeny a retrobar-se amb el seu passat.

Societat limitada. TORRENT, Ferran. Ed. Columna, 2002. Radiografia impecable i implacable de València. Tots els jocs dels jugadors acaben conformant un retrat panoràmic de la societat valenciana que ens descobreix les claus ocultes del finançament dels partits polítics, la terrible situació quotidiana que pateixen les joves immigrants, les manobres amagades dels qui ocupen el poder per perpetuar-s'hi, l'especulació de les grans constructors... Un món sense escrúpols que engoleix sense pietat tots els qui encara en tenen.

Respon-me. TAMARO, Susanna. Ed. Empúries, 2001. "Som un himne a la precarietat i una invitació al mal, a fer-nos-el recíprocament els uns als altres. Una invitació que hem seguit des del dia que es va crear el món. L'hem seguit per obediència, per passió, per mandra, per distracció. Et mato per viure. Et mato per deslliurar-me de tu. Et mato perquè estimo el poder... Mentre pensava aquestes coses se'm va acostar un gos. Semblava més aviat vell..

-No tinc res per menjar- li vaig dir, però es va quedar igualment."

Los Aires Dificiles. GRANDES, Almudena. Ed. Tusquets, 2002.

"Obedeciendo a un instinto de posesión inverso al que tortura los sueños de los amantes celosos, Sara Gómez Morales se encontró pensando que no le interesaba ningún episodio de la vida anterior de los Olmedo, nada que hubiera sucedido antes de que el azar los invitara a formar parte de su propia vida, como si intuyera que de la tumba de un pasado muerto, tranquilo bajo la tierra, sólo podría nacer un nuevo fantasma del enemigo antiguo y conocido."

VÍDEOS

Shrek. El conte de fades que mai no s'ha explicat.
Inclou imatges no vistes al cinema!

AJUNTAMENT DE MARIA DE LA SALUT XARXA DE BIBLIOTEQUES

Consell Insular de Mallorca

Encobrat, deliciosament tentador. Selecció oficial FESTIVAL DE BERLÍN'01.

Enemigo a las puertas. Una pel·lícula de Jean-Jacques Annaud de "Set anys en el Tíbet".

El naixement del cinema 1895-1905. Fundació videoteca dels Països Catalans.

COMPACTES-DISC

Joan Pons. Cançons i amics. Amb: Josep Carreras, Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, Nina, Biel Majoral

Els Pets. Sol
Els Pets. Respira

Què ens queda,
venuts per una moneda
Que ens han canviat per algunes
Petites engrunes,
Mesquines com insults a l'esquena.

Metallica

Ella Fitzgerald. Verve Jazz Masters 6

Rondalles mallorquines. Es tit i sa tita i dues rondalles més.

Cançons infantils de Mallorca. Tirurit com plou.

CASSETS

La Bella Dorment del Bosc.
Les cançons d'en Guai

UN PREMI PER A N'EULÀLIA M. CARBONELL

N'Eulàlia Maria Carbonell Ferriol ha guanyat el 1r premi de la categoria 15-18 anys, un viatge a Port Aventura per a dues persones, en el V Certamen de dibuix i redacció convocat en motiu de la Diada de Mallorca. Si ho recordau aquesta activitat fou duita a terme a la Biblioteca en el marc de les Festes de la Mare de Déu organitzades per l'Ajuntament de Maria de la Salut. Enhorabona!!!

DUES MANERES DIFERENTS DE VALORAR LA VIDA

Un dia, no fa molt de temps, vaig llegir un fet molt senzill i per això mateix em degué cridar l'atenció. Ja no record ben bé on era; sé que era a la península, però el nom del poble sí que no hi ha manera que surti (si d'una cosa puc bravejar és que cada dia em flaqueja més la memòria). Devia ser en un poblet, perquè els protagonistes eren un home d'edat ja avançada, i el seu company de penes, alegries i feines, era, també, un vellet ase, el darrer que quedava en aquella comarca. Aquest ase era allò que més estimava en el món. Sense família, el vell abocava la seva estimació cap a l'animalet. Heu de creure que els dematins, quan l'amo li duia les garroves per alimentarlo, l'animalet el rebia amb els brams que solen fer aquests animalons quan estan contents i agrair-li així la seva generositat. Amb aquesta sonora salutació que l'amo agraiïa més que si hagués sentit una bona orquestra, ja es donava per ben satisfet. Passava, però, que l'amo i l'animal ja eren molt majors i ja no treballaven cap dels dos. I pensava, el vellet, que prest hauria d'entrar en una residència, però no sabia què fer amb el seu company animal. No podia consentir de cap de les maneres que morís de fam, tant com l'estimava i volia que passàs els darrers dies que li quedaven ben respectat com a paga per haver estat tan bon ase sempre, tan servicial, tan feiner i amb tantes qualitats. I pensà: "Jo no me'l puc endur a la residència, ni tampoc no n'hi ha per a aquests animals. I si pos un anunci on demani si qualcú el vol adoptar? Si n'hi ha que adopten cans i moixos, tal vegada en trobaré un que el vulgui". Com estimava aquell home la vida d'aquell ésser irracional!

I ara voltem fulla, i veurem tot el contrari dels sentiments d'aquell home. Ho podem veure quan, amb tanta facilitat es trenca la vida d'una altra persona amb un tret de pistola, sols perquè li ha fet ràbia o no pensa com ell, o també quan amb un cotxe i una bomba lleven la vida a un bon grapat de gent, innocent, o destrueixen edificis, donant perjudicis multimilionaris amb tota tranquil·litat. Jo crec que ells pensen que sols han perdut el preu d'una bala o de la bomba que han fet esclatar, ja que el cotxe no era seu, perquè l'havien robat. Potser també pensin haver perdut una mica de dignitat si encara els n'havia quedat gens des de la darrera malifeta. I de la seva consciència, què en diríem? En devien tenir? Jo crec que sí, però deu ser tan dura, amb tants de forros i tants de calls que ja no s'adonen de res, ni tan sols per tenir remordiments. També són iguals aquells que per embutxacar-se un grapat de milions es dediquen a llevar la salut o tal vegada la vida a éssers humans. I el que és trist és que sempre és la joventut el perjudicat, per la seva poca experiència de la vida. I podem pensar amb pena quins temps els esperen als joves d'avui que han de ser els pilars i fonaments de les generacions futures. Quins consells i exemples podran donar als seus fills i néts? Aborroneu pensar-ho!

Vet aquí les dues cares. Les dues maneres d'enfrontar-se a la vida. Com apreciava aquell homenet la vida d'aquell ésser irracional! Quins pocs escrúpols que tenen alguns humans a l'hora d'eliminar d'altres éssers racionals!

Francesca Mas Ximenis

N'Eulàlia Maria Carbonell el passat dia 13 de setembre, recollint de mans de la Presidenta del Consell de Mallorca, Maria Antònia Munar, el premi aconseguit, amb motiu de la Diada de Mallorca.

ADAIA NOVA

Lluc MATAS

Tot consisteix en saber i voler treure la panada del forn, i, si és nostra no ens la prendran, quan les volences s'actualitzen amb la insistència sincera de tenir clar el que es vol. Ho sabia i no reculava. Era, ara, més ell que mai, perquè havia sabut espolsar-se totes les pors o perquè, simplement, passava el temps fent el que li

agradava, que era imaginar i escriure. Tanta imaginació l'havia tret de l'entorn de les misèries d'una família més habituada a aprofitar el roís que no pas a assaborir les parts bones que valen la pena de la vida. I és que de misèria no n'hi ha sols de material —que no és la pitjor—, n'hi una que és pesta de cent cinquanta mil llamps i tres ases: és la del pensament en negatiu, constituït en una comunicació basada en donar ordres i rebre-les com si de dos caporals de primera es tractàs. Així, hi aguanten segles el matrimoni, molts. No saben fer res més, i la convivència sols pot ser la típica de dos animals que es peguen sistemàticament mossegades. És ni més ni pus que el model autoritari genuí que no queda més collons que agafar-lo pels ous i dir-li: uep, jo també hi som. No t'oblidis de mi o els t'estrenyeré fins que agonitzis, moris i ressuscitis no com un canot sinó com una gavina blanca i dolça com un bombó de xocolata ensucrat. Veurà que pot fer pactes amb el principi d'autoritat, però seran pactes on haurà de jugar el temible paper de no ser ni un resabi d'àtom; i, aleshores, se'ls haurà de estrenyer més fort que mai, sense contemplacions, fins que li digui: “fill de puta”. Crispats, ambdós callaran un moment, però aviat seran a les cireres. Després de dues bufetades, comproven que s'han fet mal, i, ell li diu al principi d'autoritat: O no són els teus ous com els meus? Tu sempre me'ls trepitges quan i allà on pots i vols que jo no te les estrenyi fins a una agonia mil vegades guanyada de tant de mal que m'has fet?. El principi d'autoritat fa els possibles per a revenjar-se, vol ser implacable, i demana que se li dicti pena de mort. Ell, l'estrenyedor d'ous, es compixa de rialles davant tal petició, i li diu: “home si tens els ous com a pinyolets d'oliva”, i el principi d'autoritat es concaga de por. Ningú li ho havia dit mai, però —que quedi clar— que tothom ho sabia. Sí, tothom menys ell que no se'ls havia mirat al mirall.

Llops embaucadors

Lluc MATAS

A les places, als mercats i a les fires, pertot n'hi ha. Van disfressats de professor d'universitat i són simples “comediants; siguin advocats o metges o docents o fills

de Déu nostre senyor, pretenen embaucar contant les pel·lícules que han vist o que s'han fet, i la massa els escolta, els creu i es deixa seduir per aquests pintorescs “fantasmes”. Són, ni més ni pus, uns comedians de la farsa perquè per a ells la vida ha de transpirar fetor de mentida; han de ser els grans campions vacil·lant i fent sentir els altres tan inútils com ells —els farsants— són. Irremeiablement, se senten perduts i no ho volen demostrar de cap de les maneres. De negar, ho neguen tot: l'òptica que tenen és la del pessimisme i de la negativitat, els quals dia rere dia van purificant. Però la massa necessita el morb de les pors, i gràcies a les pors encomanades a través dels farsants pensarà que res li pot anar bé, i així li anirà: malament simplement perquè el farsant, sense recursos per a ser-ho, serà ell, i hi haurà tornat de tant d'escoltar-ne. Provarà a tenir recursos per a infligir por, respecte i una gràcia decadent, però no els tendrà. El que tendrà serà una autoestima tan baixa que ocuparà el temps en imaginar les coses que més el repugnen, i baixarà escalons fins a baix de tot, tan baix fins a desaparèixer sota el sòtil més baix de la més baixa misèria humana. Dirà després que la culpa la tenen els embaucadors que venen la seva nefasta “poesia” dolcet, dolcet i plorant. La venen com una queixa agònica perquè no creuen en la vida, i, forçadament, els seus acòlits han d'arribar allà on ells són. Hi són ells però sols despullats encara que no vestits, perquè el vestit ha de ser la seva farsa de negar negant tot quan alena, es mou o té ganes de viure. El vestit no se'l treuen i el que els creix és la fel. Arriben a tenir-la tan grossa que els eclipsa per complet tot el sistema neurotransmissor. Darrere ploreu, neguen, s'estiren els cabells i blasfemen. Així hi passen anys i anys fins que tot ells són un corb negre més lleig que una gavina assassinada. Mentre tenen l'ofici d'emprenyar. Només saben emprenyar i, per suposat, menjar merda. Molta merda i res més que CACA.

Terra i neu al soufflé

Lluc MATAS

El mal somni de la nit es gratificava amb les expectatives de la imaginació, perquè aquesta guanyava al mal gust de boca que deixava l'inconscient. Mai era massa tard per a començar. Ho sabia, però la peresa podia als envits del canvi o a les ganes de “ser” qui realment volia. La imaginació era la seva aliada, és a dir la imaginació però també la peresa. Cada dia es deia “demà, demà començaré”. Però mai ho feia. S'havia habituat tant a l'autoengany que creia fermament en la dita que “mentre hi ha temps hi ha esperança”. El que no sabia és que el temps passa com un tren que va i ve, sempre i quan n'hi hagi, perquè és una roda que volta a andanades trepidants i sense compassió. Què no se'n duu? Ell sap que se'n duu

els projectes i tot el que viu. Tot s'ho enduu. I ho sap ara que té setanta anys i que s'ha passat la vida somiant un projecte que no s'ha acomplert per peresa. Certament, se'n peneideix. És realista i diu: "si ara tornàs a tenir vint anys.." S'ha de conformar en saber que la vida li ha passat com un vol, i com un vol d'avorrimet, com un cicle d'un dia, i no se'n pot donar passada en el moment en què sols pot aturar-se a esperar l'inevitable. Però hi ha diferència en fer-ho des de la satisfacció a fer-ho des de la saliva agra que deixa la manca d'acabament de quelcom important. Ho sap i no es queixa, diu: "ha estat com havia de ser. Viure de la possibilitat incompleta és tirar-me el farol de l'hagués pogut ser. No visc bé? Què vull? No tenc vida? Idò que vull més? Tornar jove? No jove no hi vull tornar, perquè de jove era la meua aliada -imaginació- que em traïa. La imaginació em deia que havia de competir, que havia de ser qualcú ambiciós i sense escrúpols. Ara el que he de fer és organitzar-me, sortir i conèixer gent. Sols així puc tornar jove, sols des del conformisme ho faré. Els perns rovellats de la màquina es posen sans amb Coca-

Cola. La xispa, la xispa de la vida és el que he de menester, però anant alerta amb la imaginació que em pot tornar jugar una mala passada. Ara tocaré amb els peus a terra i no escoltaré a ningú a no ser a la meua veu interior. Mira que he estat pardal setanta anys. No ho he de ser setanta més.." Tot això ho pensa mentre na Tonina li fa el sopar. S'han fet les deu i és una vesprada d'estiu on no bufa ni gota de vent i on els moscards fan la seva festa. Ell li diu que a partir d'avui ja no importarà prendre Viagra i ella es fa la desentesa empegueint-se fins al taló de la cama. Torna a dir que s'ha acabat de metges i que a partir d'ara prendrà tonelades de camamil·la, sigui pel mal que sigui. Ella li diu que té els triglicèrids alts i que pren medicació psiquiàtrica per prescripció mèdica que no pot deixar de cap de les maneres. Ell li contesta: "a partir d'ara sols et vull a tu i a la camil·la. A ningú pus". S'agafen per la mà i van cap dret cap la cambra. Estan tan excitats que no es poden treure la roba... Joves hi han tornat. Hi han tornat tant que ho celebren destapant una botella de xampany. El seu projecte no finit havia estat tenir fills.

Poema dedicat a 4 hermoses senyores directives de l'associació del càncer de Maria de la Salut, que m'han feta una visita.

Ho sou de molt bona arrel
començant per na Martina,
n'Antònia que ho és, divina,
i llavor na Margalida
i sa professora Isabel.

Representau a Maria
amb llum d'amor i consol,
per donar força i alegria
si pel cas el mal patia
del càncer que ningú el vol.

Jo estic enamorat
d'aquestes gran heroïnes,
pareixen quatre fadrines
que viuen dins un regnat,
a mi molt m'ha afalagat
que Déu les doni molts de dies
per viure amb tanta bondat,
el meu cor han conquistat,
no sé si ho he somniat
que són quatre clavellines
que salvaran moltes vides;
exemple d'humanitat.

Un amic que vos estima.
Miquel Rosselló i Quetglas.
INCA, a 25 de setembre del 2002.

POEMA A MIQUEL OLIVER ROIG

CAMÍ DEL CEL

He complit, Miquel, el que me vares encomanar en el teu darrer article, un poema al doctor en medicina, el metge D. Antoni Monjo.

Sonet

Era culturalment un gran senyor
de molt alta categoria,
molt ben vestit, de roba, de lo millor,
exemple de molt honrat i simpatia.

Era un sol de bona resplendor,
era molt devot de la Verge Maria,
era molt dematiner, anava a missa cada dia
per donar les gràcies merescudes al Senyor.

El poble el venera i mai l'oblida,
dues escoles va pagar, més d'un milió
i una biblioteca que resplendia.

Així el recordam al gran doctor,
no tenia fills i poca família
esper que el tenguis al cel per companyia

El teu amic que t'estima
Miquel Rosselló i Quetglas.

INCA, a 24 de setembre del 2002.

LA TERRA I ELS SEUS FRUITS

-Apunts de la Vida Pagesa-

ARRIBA L'HORA D'EXSECALLAR

Tot arbre, quan el sembram, desenvolupa un eix central que creix amb més vigor que la resta i amb el pas del temps és el que anomenam soca. Si aquest eix central, la soca, no fos detingut donaria pas a un arbre de posat vertical i alt, però diversos factors, anomenats PODA NATURAL el poden interrompre: **Insectes** com el poll, llagosts, etc. o **Meteorològics** com els llamps, gelades, sequeres, vent, etc.

AVANTATGES I INCONVENIENTS DE LA PODA

AVANTATGES:

-Realitzar la distribució de la saba i per tant, la fructificació estable cada any, enlloc d'una abundant cada un parell d'anys.

-Com que la distribució de les branques és millor, és més fàcil fer-hi les feines a l'arbre: esquitxar, collir la fruita, etc.

-Aminora la propagació de malalties i paràsits per a la millor aireació de la capçana de l'arbre.

-Permet adoptar determinades formes a l'arbre.

-Millor fructificació, més tamany i més color.

INCONVENIENTS:

-Acursa la vida de l'arbre, al rompre l'equilibri entre el tamany de la capçana (copa) i el radicular.

-Retarda l'entrada en producció.

-Requereix unes despeses i feina.

-Produeix ferides que poden ser entrades de moltes malalties a l'arbre.

OBJECTIUS DE LA PODA

1.-FORMAR:

-Construcció de l'esquelet.

-Aconseguir l'esquelet en el menor espai de temps, soportant la major quantitat de branques sanes.

2.-FRUCTIFICAR:

-Iniciar i mantenir una fructificació abundant i constant, sense alteracions.

-Fer que l'aire i el llum dominin la major part de l'arbre.

-Aconseguir fruits de qualitat industrial amb tamany similar, ni massa grossos ni massa petits.

3.-REJOVENIR:

-Suprimir branques innecessàries, seques, malaltes, velles.

-Regular el tamany per facilitar les feines de la terra: llaurar, esquitxar, recol·lecció, etc.

4.-ESTÈTICA:

-Mantenir el brancam de l'arbre en bones condicions.

-Mantenir les formes desitjades.

-Fer conviure l'arbre en el seu entorn: Hort, jardí, vies públiques, etc.

TIPUS DE PODA

PODA DE FORMACIÓ

-La poda de formació és fa al llarg dels 4 - 5 primers anys de vida de l'arbre, serveix per formar la seva estructura i facilitar les nostres feines. Al llarg d'aquests anys que dura la poda de formació, no convé deixar-los fruitar.

-El tipus de poda de formació dependrà de molts de factors:

-Maquinària

-La manera de fer-hi feines

-Pastures o animals per la finca

-Cultiu particular o intensiu

-etc.

*Els talls han d'esser nets i no hem de deixar capoll.
La fulla de les estidores sempre ha d'anar atacada a l'arbre*

-Els distints tipus de poda de formació són 4:

- Copa (3 cimals)
- Dicotòmica (2 cimals)
- Piràmide o guia central
- Espalderes.

COPA

S'anomena així perquè les tres branques que formen l'esquelet de l'arbre es distribueixen en forma de copa, deixant lliure l'interior, perquè el sol i l'aire arribin millor a totes les parts de l'arbre.

Aquesta formació és vàlida tant per fruiters de pinyol (melicotoners, albercoquers, prunera, ametller, cirerer, etc.) com de llavor (pomera, perera, etc.)

DICOTÒMICA

També anomenada de 2 braços o Exilon, és un tipus de formació on les branques d'estructura sempre se desdoblen. Molt adequada amb espècies de gran tamany o amb facilitat a desequilibrar-se. Molt corrent als ametllers, se pot aplicar a qualsevol tipus d'arbre. També és molt recomanable en tarongers i cítrics.

PIRÀMIDE

També s'anomena espina de peix. El brancam està format damunt un eix central i les branques situades de manera simètrica formen pisos. Aquesta poda dona lloc a

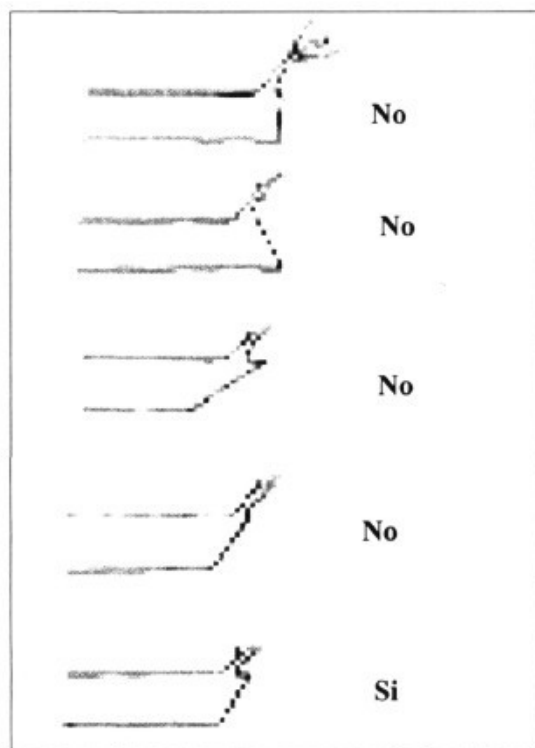
arbres de gran envergadura. Aquesta forma entra aviat en producció i facilita les tasques mecàniques de recolecció però és incompatible amb varietats vigoroses per problemes d'excesiva altura i és possible l'asseccament de les branques baixes.

ESPATLLERES

Són aquells sistemes de formació on la vegetació de l'arbre està subjecte a estructures artificials. Hi ha infinitat de sistemes i cada any en surten de nous. És un sistema emprat a la fructificació industrial.

PODA DE MANTENIMENT O FRUCTIFICACIÓ

Aquesta poda és la que feim a l'arbre una vegada format i té com a objectiu eliminar les branques velles que no formen l'estructura i estan destinades a la producció de fruit. També eliminam les branques rompudes i les que no ens interessin pels motius que siguin aclarint l'arbre. Hem de procurar sempre fer el talls ben nets, arran de la soca, sense deixar capolls, ja que en aquests capolls sempre ens hi sortiran noves xupes.

Diferents maneres de tallar branques, les 4 primeres no són correctes, ja que els talls estan fets en sentit contrari o massa aprop de la branca. El de més abaix és un tall ben fet.

FEINES I COSTUMS DEL MES D'OCTUBRE

La majoria d'arbres ja ens han donat el fruit i ara comença l'hora de fer-los una passadeta, ha arribat el moment d'exsecallar-los. Molta de fruita s'ha tudat per l'excés de pluges durant l'estiu, les figueres fan pena, sense fulles i carregades de figons. Però arriba l'hora de les nesples, codonys, arboces, caquis, figues de moro, magranes i gínjols. Les olives també estan a la plena i és l'hora de trencar-ne una alfabieta per poder menjar al llarg de l'any.

Podem començar a preparar la terra on hem de sembrar els cereals, faves, pitxos, etc. que si plou quan toca ben aviat podrem començar la tasca.

Dins l'hort encara podem collir les darreres tomàtiques, pebres vermells per torrar, albergínies, mongetes, comencen els moniatos i ja encara podem sembrar, si no ho hem fet, una paradeta de pastanagues, que acompanyades d'un poc de xulla i botifarró de les primeres matances són un llepadits. També podem sembrar cols, faves, lletugues i cebes baboses.

I recordau que dia 21 són les verges i tan si feis festa com si no, és una bona ocasió per menjar bunyols.

Miquel Morey i Mas

CARRERANY ESPORTIU

ESTIU CICLISTA 02

L'estiu del C.C. Maria ha estat, com el temps, és a dir molt variable i molt insegur. S'han deixat més dies sense poder sortir, que dies deixam durant l'hivern.

La sortida més preparada de totes va ésser la prevista el dia 24 d'agost, l'anomenam: "SA PEDRISSA". Consistia en sortir a les vuit des de Maria, amb cotxes fins a Santa Maria. Començar l'anada cap a Bunyola, pujar el coll de Sóller, berenar a Sóller, continuar cap a Deià, Valldemossa, Santa Maria, agafar els cotxes i cap a Maria.

Berenant a Can Topa

Bé, idó enguany gràcies a Biel Vanrell, que posa el camió por les bicicletes, i Daniel Estarellas que posà la furgoneta per als corredors, partírem a les vuit. No deixàvem de mirar al cel, perquè la cosa no estava clara. Arribam a Santa Maria, muntam les bicis i "ja ho veurem". Començant els primers revolts del Coll, les primeres gotes i així a poc a poc més brusca. El grup de corredors es va anar estirant i quan el primers arribaven a dalt ja plovia amb ganes, però decidiren continuar, els darrers en pujar Pep Ferriol i Pedro Ferriol, quan arribàrem a dalt, trobàrem en Pep Sabater -Llampiner- que ens esperava a un bar que hi ha a dalt - Can Topa- enmig d'una aiguada. Decidírem quedar a veure si espassava; eren devers les deu. D'aquesta manera hi havia corredors a dalt del Coll

Aquesta vegada sós les bicicletes les que qualquen

i els altres ja a Sóller. Començaren a funcionar els mòbils i després de moltes xerrades, vàrem decidir berenar cadascú allà on era. Els que quedàrem a dalt, vàrem trobar un molt bon berenar, una "madona" que ens tractà molt bé.

Menjàrem i xerràrem durant tres hores fins que devers la una, en Biel Vanrell i en Daniel, anaren en taxi des de Sóller fins a Santa Maria, a cercar el camió i la furgoneta, per anar primer a recollir els de dalt del Coll i baixar a recollir els altres a Sóller.

Com podeu veure a les fotos, en Pep Sabater, Pep Ferriol i Pedro Ferriol, estaven ben satisfets berenant a

Can Topa, mentre els altres passaven tota una odissea Una vegada reagrupats recollírem bicis, pujàrem a la furgoneta i cap de Maria. A la foto, en Pep Sabater amb el seu impermeable i això que era el 24 d'agost.

A les tres arribàvem a Maria, després de l'odissea passada.

Ja hi tornarem.

EL CLUB CICLISTA A MENORCA.

El corredors de Maria prendran part a la Marxa Cicloturista "Volta a Menorca" que es disputarà els dies 18 i 19 de Octubre. A la pròxima revista donarem compte del viatge a Mernoca.

PEP FERRIOL TORELLÓ

TORNEIG DE FUTBET 2002

Durant les festes patronals tingué lloc la fase final del torneig de futbet que ha durat tot l'estiu al Poliesportiu Municipal. Els quatre primers de la lligueta, Ramon Ferrer, Taller Biel Vanrell, Tot Vidre i Es Turó s'enfrontaren en semifinals i passaren i jugaren la final els equips Ramon Ferrer i Taller Biel Vanrell. El partit fou molt disputat i igualat acabant amb empat a tres. Es proclamà campió el Taller Biel Vanrell a la tanda de penals. Enhorabona!

Carreres Ciclistes Mare de Déu 2002

Amb motiu de les Festes, el C.C. Maria de la Salut, organitzà l'horabaixa del passat 1 de setembre, unes carreres ciclistes que es disputaren en el circuit habitual dins el poble. L'organització no deixava de mirar al cel, la climatologia ens tenia ben preocupats. Al final, afortunadament, només caigueren, quatre gotes que no aconseguiren desbaratar la festa.

En aquestes carreres vàrem tenir dos participants de fora de la nostra Illa, dos menorquins de Ciutadella. Des d'aquestes línies, gràcies per venir al nostre poble.

Categoria ALEVi.

Es classificaren 4 corredors, amb el menorquí Llorenç BOSCH (FERBA), com a guanyador, seguit de Carles GIL, Toni BALLESTER i Catalina RAYÓ.

Categoria INFANTIL.

Gran expectació aixecà entre el públic la participació del local Miquel SALOM (TOYOTA) que guanyà la carrera amb gran autoritat i s'adjudicà el màxim de punts - 15 pts-, seguit de David GÓMEZ (C.C. POLLENÇA) amb 9 pts, Tomeu AMENGUAL (C.C SA POBLA) amb 4 pts i el menorquí Cristhian BOSCH (FERBA) amb 3 pts.

Categoria LOCAL .

Tres corredors del poble hi prengueren part. Toni CASTELLÓ (V.MARTEL-AGUAMAR, Toni MULET (V. MARTEL-AGUAMAR) i Toni GELABERT (V.MARTEL-AGUAMAR) que tornava a la competició, després de quatre mesos de baixa laboral, que li havia

impedit participar al PLA DE MALLORCA. La prova va esser guanyada per Rafel BAUZÀ (ES POU -LLORET) amb molta de diferència sobre els altres participants. Sumà els màxims 20 pts, Toni MULET i Toni CASTELLÓ quedaren el 5è i 8è respectivament. Toni GELABERT, no pogué acabar degut a la inactivitat dels darrers mesos.

Durant el lliurament de premis, a més dels corresponents als guanyadors de les proves es va obsequiar amb una foto del C.C. Maria, als patrocinadors d'aquest any. Recolliren: Joan BERGAS (AJUNTAMENT), Halmut HANS-FELLS (CASA GIRASOL- SON ROIG) Toni MULET (CONSTRUCCIONS RÚSTIC DES PLA) PEP FERRIOL (V.MARTEL) i Joan ESTARELLAS (AGUAMAR). En no ser presents PREFREBRICATS CARBONELL i SUPERMERCATS COLBER els farem arribar l'obsequi corresponent.

A més també hi col·laboraren: BARBERIA SALOM - RES. SES TORRES - BICICLETES CA'N BOTELLES - CONSPORT, PISCINES I TENIS - BAR CA'N TOMEU -BAR ES CAFÈ - FERRETERIA TUGORES - TALLER D'ALUMINI BIEL VANRELL - CONSTRUCCIONS PEDRO MORRO - CONSTRUCCIONS SEGUI-MARCH - BAR C'AS XIGALER, i les entitats bancàries, BANCA MARCH - SA NOSTRA - LA CAIXA.

A tots ells, moltes de gràcies.

PEP FERRIOL
TORELLÓ

Els dos participants
ciutadellencs

FEIM CARRERANY EXCURSIÓ ALS TOSSALS VERDS

Bé, després del descans del mes de setembre, degut a la coincidència de Festes Patronals i Fira, ens tornam posar amb marxa amb les excursions.

Els que hi solem anar ens posarem d'acord que la propera seria als Tossals Verds. Bé, idò serà el proper diumenge dia 27 d'octubre i partirem de Maria en cotxes particulars. Malgrat això convendria sabèssim amb antelació qui hi vindrà i si voleu que al refugi dels Tossals Verds ens facin el dinar. Diuen que s'hi menja molt bé i a la seva web anuncia un menú per 9 euros. Per apuntar-vos ho podeu comunicar a qualsevol membre de la junta directiva. També podeu utilitzar el correu electrònic de la revista.

Anirem amb cotxes fins a Lloseta i després cap al Clot d'Almedrà on deixarem els vehicles. D'allà al refugi hi ha una hora de camí a peu. Com veus no és molt pesada ni difícil, però sí molt agradable.

**Hora i lloc de partida: 9 hores a la plaça des Pou,
dia 27 d'octubre**

Refugi dels Tossals Verds

Plànol de situació del Refugi Tossals Verds, extret de la seva web.

"la Caixa"

OFICINA DE MARIA DE LA SALUT

El proper divendres dia 22 de Novembre, es farà el sopar anual a benefici de "Associació Espanyola Contra el Càncer" organitzada per la Junta Local de Maria de la Salut.

Lloc: Restaurant "Ses Torres" (Ariany)

Hora : 20'30 h.

Preu: 20 euros (Rifa inclosa)

Per comprar tiquets: qualsevol membre de la Junta Local de Maria.

Esperam la vostra col·laboració